

**EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU TREĆEG CIKLUSA
OSNOVNE ŠKOLE**

ISPITNI KATALOG ISTORIJA

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

Ispitni katalog pripremili

Radovan Popović, Zavod za školstvo

Ljiljana Bajčeta, Gimnazija- Pljevlja

Vukoman Rabrenović, OŠ „ Vuk Karadžić“ – Podgorica

Tatjana Mijanović, OŠ „Savo Pejanović“ – Podgorica

Dragoje Đokić, Ispitni centar

Recenzent

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

SADRŽAJ

1.	UVOD.....	4
2.	PRAVILA.....	5
3.	OPŠTI CILJEVI ISPITA.....	6
4.	STRUKTURA ISPITA.....	7
5.	ISPITNI PROGRAM	9
6.	PRIMJER TESTA SA SHEMOM ZA BODOVANJE	14
7.	LITERATURA	25

1. UVOD

Eksterni ispit za učenike IX razreda osnovne škole (mala matura) standardizovana je eksterna provjera školskih postignuća učenika na kraju trećeg ciklusa osnovnoškolskog obrazovanja. Ovakva odluka našla je utemeljenje u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, čl. 56 („Sl. list RCG”, br. 64/02 od 28. 11. 2002, 49/07 od 10. 08. 2007. i 45/10 od 04. 08. 2010), a način i postupak provjere znanja regulisan je Pravilnikom o načinu i postupku provjere znanja učenika na kraju obrazovnog ciklusa („Sl. list RCG”, br. 62/12 od 14. 12. 2012).

Provjeravaju se znanja zasnovana na ključnim djelovima Nastavnog programa pokazujući nivo pojedinačnih dostignuća učenika za predmete koji se polažu na ovom ispitu.

Pripremu zadataka vrši Ispitni centar, dok provjeru znanja vrši Ispitni centar u saradnji sa školom. Način i postupak provjere znanja učenika propisuje Ministarstvo prosvjete.

Na eksternom ispitu učenika IX razreda, Istorija je predmet koji učenik izabere sa liste obaveznih predmeta.

Ispitni katalog detaljno opisuje ispit iz Istorije i namijenjen je učenicima i nastavnicima.

U Ispitnom katalogu navedeni su opšti ciljevi ispita, opisana je struktura ispita, a formom ispitnih ciljeva precizno je naveden sadržaj koji će se ispitivati. Ponuđen je i primjer testa sa detaljnom shemom za bodovanje.

2. OPŠTA PRAVILA

Svi učenici koji su izabrali Istoriju, sa liste obaveznih predmeta na eksternom ispitu učenika IX razreda, polagaće ispit istog dana u isto vrijeme.

Predviđeno je da učenik sjedi sam u klupi i da raspored klupa u učionici bude takav da najviše 15 učenika može da se smjesti u jednu prostoriju.

Ispitni materijal će biti zapakovan u posebne sigurnosne kese, koje će se otvoriti pred učenicima neposredno prije početka ispita.

Na ispitu nije dozvoljeno:

- lažno predstavljanje,
- otvaranje ispitnih zadataka prije dozvoljenog vremena,
- ometanje drugih učenika/ca,
- prepisivanje od drugog učenika/ce,
- korišćenje nedozvoljenog pribora,
- nepoštovanje znaka za završetak ispita.

Dozvoljen pribor je: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka i korektor. Učenikov rad mora biti napisan hemijskom olovkom.

3. OPŠTI CILJEVI ISPITA

Cilj eksternog ispita na kraju IX razreda (mala matura) iz Istorije ja da:

- učenik/ca usvoji osnovna znanja o istoriji kao nauci i nastavnom predmetu;
- učenik/ca razvije sposobnost razumijevanja istorijskog vremena, prostora i upotrebe istorijske literature i terminologije;
- se učenik/ca upozna sa svim vrstama istorijskih izvora i da ukaže na neophodnost kritičkog prilaza informacijama koje su u njima sadržane;
- se učenik/ca upozna sa značajnijim događajima, procesima i ličnostima političke, ekonomske i kulturne istorije, koje su obilježile određene istorijske epohe;
- se afirmiše sadržaj iz nacionalne istorije kojim se kod učenika/ce ostvaruje razvoj nacionalnog identiteta i svijesti o pripadnosti državnoj zajednici;
- učenik/ca razvije sposobnost kritičkog i istorijskog mišljenja i logičkog zaključivanja;
- utiče na formiranje učenikove/cine ličnosti oslobođene od netrpeljivosti, ksenofobije, predrasuda i nacionalističkih ideala kao i da učenike/ce usmjeri ka njegovanju demokratskih oblika ponašanja, vjerske i nacionalne tolerancije;
- osposobi učenika/cu za proces permanentnog obrazovanja;
- da zainteresuje učenika/cu za proučavanje prošlosti, kao i da ga/je uči otvorenosti proučavanja drugih kultura, različitih mišljenja i iznošenju;
- - uporediti postignuća znanja i vještina iz Istorije na školskom, opštinskom, nacionalnom nivou.

4. STRUKTURA ISPITA

Maksimalan broj bodova je **100**. Netačno riješen ili neurađen zadatak **ne donosi** negativne poene.

Ispit sadrži *dvije vrste* zadataka:

A. zadatke višestrukog izbora

B. zadatke otvorenog tipa

Tip zadatka	Broj zadataka
Zadaci otvorenog tipa	15 - 20
Zadaci zatvorenog tipa	10 -20

Nastavno gradivo iz Istorije za osnovnu školu podijeljeno je na 5. oblasti (područja). Tabelom je data zastupljenost sadržaja u strukturi ispita.

RED. BROJ	PODRUČJE	ZASTUPLJENOST SADRŽAJA%
1.	Uvod u istoriju i Praistorija	5%
2.	Stari vijek	15%
3.	Srednji vijek	20%
4.	Novi vijek	30%
5.	Savremeno doba	30%

5. ISPITNI PROGRAM

1. UVOD U ISTORIJU I PRSAISTORIJA

1.1. UVOD U ISTORIJU

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 1.1.1. razumije pojam i predmet istorije
- 1.1.2. razumije koncept istorijskih izvora i definiše vrste istorijskih izvora;
- 1.1.3. razlikuje velika istorijska razdoblja i zna načine računanja vremena.

1.2. PRAISTORIJA

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 1.2.1. razumije način života ljudi i umije da analizira oblike društvene zajednice u praistoriji;
- 1.2.2. razumje umjetnost i religiju u praistoriji
- 1.2.3. objasni praistoriju na tlu današnje Crne Gore

2. STARI VIJEK

2.1. STARI ISTOK

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 2.1.1. identifikuje područja i rijeke oko kojih su nastale prve visoko razvijene civilizacije Starog Istoka i Amerike;
- 2.1.2. analizira društvene i privredne strukture i opiše svakodnevni život društvenih slojeva u Egiptu;
- 2.1.3. razumije ulogu religije i kulture u državama Starog Istoka.

2.2. ANTIČKA GRČKA

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 2.2.1. razumije domete kritsko-mikenske kulture;
- 2.2.2. razumije način života starih Grka;
- 2.2.3. definiše religijski sistem starih Grka;
- 2.2.4. razumije proces nastanka polisa;
- 2.2.5. navodi uzroke, pravce i posljedice grčke kolonizacije;
- 2.2.6. analizira društvene i privredne strukture Atine i Sparte;
- 2.2.7. razumije uzroke i posljedice grčko-persijskih i peloponeskih ratova;
- 2.2.8. definiše uspon makedonske države, veličinu i značaj imperije Aleksandra Velikog;
- 2.2.9. ocjenjuje najveća dostignuća grčke i makedonske kulture.

2.3. ANTIČKI RIM

Ispitni ciljevi:

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 2.3.1. Navodi teritoriju gdje je i na koji način je nastao Rim;
- 2.3.2. razumije odnose patricija i plebejaca;
- 2.3.3. razumije državno i društveno uređenje u doba Republike

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

- 2.3.4. definiše organizaciju rimske vojske i razumije organizaciju osvojenih područja;
- 2.3.5. Navede rimska osvajanja u doba Republike;
- 2.3.6. razumije društvenu i privrednu organizaciju carstva;
- 2.3.7. analizira svakodnevni život različitih slojeva rimskog društva;
- 2.3.8. razumije uzroke krize Rimskog carstva, njegove podjele i propasti;
- 2.3.9. poznaje najznačajnija dostignuća kulture i razumije religijski sistem Rimljana;
- 2.3.10. analizira ulogu hrišćanstva u rimskoj državi;
- 2.3.11. razumije sistem rimske uprave i proces romanizacije na teritoriji današnje Crne Gore.

3.SREDNJI VIJEK

3.1. RANI SREDNJI VIJEK

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 3.1.1. objasni pojam velika seoba naroda i njen uticaj na dalje istorijske tokove;
- 3.1.2. navede sličnosti i razlike između robovlasničkog i feudalnog društva;
- 3.1.3. izdvoji društvene slojeve u državama nastalim na teritoriji Zapadnog rimskog carstva;
- 3.1.4. identifikuje razloge koji su omogućili Vizantiji da prevaziđe krizu izazvanu velikom seobom naroda;
- 3.1.5. razumije privredni, vjerski i kulturni uticaj Vizantije na južnoslovenske narode;
- 3.1.6. nabroji značajne hrišćanske centre i objasni zašto je došlo do razdvajanja Rima i Carigrada;
- 3.1.7. definiše ustrojstvo hrišćanske crkve na zapadu i istoku i razumije razloge sukoba koji dovodi do podjele u crkvi;
- 3.1.8. razumije uslove nastanka i osnovne odlike islama kao svjetske religije;
- 3.1.9. definiše značajna dostignuća arabljanske kulture i njen značaj na kulturne tokove Evrpe;
- 3.1.10. navede sličnosti i razlike između hrišćanstva i islama.

3.2. DOLAZAK PREDAKA CRNOGORACA I JUŽNIH SLOVENA NA BALKAN

Ispitni ciljevi:

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 3.2.1. identifikuje uzroke i pravce seobe starih Slovena;
- 3.2.2. navede narode koji pripadaju Istočnim, Zapadnim i Južnim Slovenima;
- 3.2.3. razumije odnos Vizantije prema Južnim Slovenima prilikom naseljavanja Balkana;
- 3.2.4. analizira misiju solunske braće Konstantina i Metodija;
- 3.2.5. navodi prostore na kojima su nastale i razvijale se juslovenske države do sredine XIV vijeka;
- 3.2.6. navodi prostor na kojem je nastala država dukljanskih Slovena
- 3.2.7. analizira status Duklje u sklopu Makedonske države za vrijeme vladavine kneza Vladimira;
- 3.2.8. procijeni značaj Barske bitke za sticanje nezavisnosti Duklje;
- 3.2.9. identifikuje ključne istorijske događaje koji su prethodili proglašenju Zete kraljevinom;
- 3.2.10. izdvoji materijalne i pisane spomenike kulture srednjevjekovne Duklje-Zete;
- 3.2.14. analizira političke prilike u Zeti od Bodinove smrti do njenog pada;
- 3.2.15. razumije povlašćeni položaj Zete u državi Nemanjića;
- 3.2.16. navede šta je presudno uticalo na prodor pravoslavnog vjerskog uticaja na teritoriju Zete;

3.3. EVROPA U DOBA RAZVIJENOG SREDNJEG VIJEKA

Ispitni ciljevi:

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 3.3.1. analizira značaj trgovine, zanatstva i bankarstva na razvoj srednjevjekovnih gradova;
- 3.3.2. istakne značaj pojave evropskih srednjevjekovnih gradova za razvoj društva i države u razvijenom srednjem vijeku;

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

- 3.3.3. objasni kako nastaje staleška monarhija i način na koji je staleška skupština ograničavala vlast vladara;
- 3.3.4. procijeni zahtjev jeresi da se katolička crkva vrati ranohrišćanskom siromaštvu i jednostavnosti prvih hrišćanskih obreda;
- 3.3.5. analizira društvene slojeve u državama razvijenog srednjeg vijeka;
- 3.3.6. izdvaja činjenice koje potvrđuju da su motivi četvrtog krstaškog rata materijalne, a ne vjerske prirode;
- 3.3.7. razumije crkvenu hijerarhiju u pravoslavnoj crkvi;
- 3.3.8. provjri kako je pad Vizantije uticao na Balkansko poluostrvo;
- 3.3.9. navede događaj i godinu kada je Vizantija nestala sa istorijske pozornice;
- 3.3.10. upozna početak procesa velikih geografskih otkrića;
- 3.3.11. razumije o humanizmu i ranoj renesansi;
- 3.3.12. objasni gotsku umjetnosti.

3.4. ZETA-CRNA GORA OD SREDINE XIV DO KRAJA XVII VIJEKA

Ispitni ciljevi:

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 3.4.1. uoči prostor na kojem je nastalo Osmansko carstvo i razumije društveno političke prilike na Balkanu uoči i nakon turskih osvajanja;
- 3.4.2. razumije društvene prilike u vrijeme vladavine Balšića;
- 3.4.3. identifikuje privredna i kulturna dostignuća u vrijeme vladavine Balšića;
- 3.4.4. opiše prilike u Zeti u vrijeme dolaska na vlast feudalne porodice Crnojevića;
- 3.4.5. izdvoji bitne događaje koji su se odnosili na period vladavine Ivana i Đurađa Crnojevića;
- 3.4.6. navede prostor na kojem su Albanci očuvali svoju autohtonost i razumije društveno političke prilike do dolaska Osmanlija;
- 3.4.7. razumije prilike u Crnoj Gori pod vlašću Turaka (1496–1697);
- 3.4.8. razumije ustanovljenje Cetinjske mitropolije;
- 3.4.9. analizira sistemom turske uprave u Crnoj Gori;
- 3.4.10. objasni prodor islama u Crnu Goru i nastank posebne muslimanske kulture.

4. NOVI VIJEK

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 4.1.1. navedi velika geografska otkrića u XV, XVI i XVII vijeku;
- 4.1.2. razumije vrijeme turske vlasti na jugosistoku Evrope;
- 4.1.3. shvati proces propadanja feudalnih društava i nastajanje građanskocivilizacije u Evropi;
- 4.1.4. shvati značaj reformacije za duhovni razvoj svijeta i novi položaj religije i crkve u društvu;
- 4.1.5. shvati značaj holandske i engleske revolucije.

4.2. CRNA GORA OD 1698. DO 1851. GODINE

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da

- 4.2.1. razumije značaj dolaska vladike Danila Petrovića na čelo Cetinjske mitropolije
- 4.2.2. objasni vrijeme vladavine vladike Save i vladike Vasilija;
- 4.2.3. razumije ukidanje Pečke patrijaršije 1766. g. i sticanju autokefalnosti Pravoslavne crkve u Crnoj Gori;
- 4.2.4. razumije ulogu Šćepana Maloga;
- 4.2.5. vrednuje i opiše djelatnost Petra I Petrovića Njegoša;
- 4.2.6. shvati značaj „Zakonika opšćeg crnogorskog i brdskog“ i formiranja Praviteljstva suda crnogorskog i brdskog za stvaranje pravnih temelja crnogorske države;

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

- 4.2.7. upozna se s privremenim ujedinjenjem Crne Gore i Boke Kotorske 1813. godine;
- 4.2.8. razumije sjedinjavanje Crne Gore i Brda;
- 4.2.9. objasni prilike u Crnoj Gori u vrijeme Petra II Petrovića.

4.3. SVIJET KRAJEM XVIII I POČETKOM XIX VIJEKA

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 4.3.1. upozna se s nastankom modernoga građanskog svijeta, moderne politike i ekonomije
- 4.3.2. objasni Prvu industrijsku revoluciju;
- 4.3.3. shvati značaj Američkoga rata za nezavisnost i Francuske buržoaske Revolucije;
- 4.3.4. shvati značaj Napoleonovih ratova i Revolucije iz 1848. Godine;
- 4.3.5. upozna se s Drugom industrijskom revolucijom;
- 4.3.6. uputi se u razvoj kapitalizma u Evropi, u svijetu i u nastanak imperijalizma i kolonijalizma;
- 4.3.7. razumije obnovu i razvoj srpske države u 19. v.;
- 4.3.8. shvata položaj hrvatskih provincija u Habsburškoj Monarhiji;
- 4.3.9. razumije prilike u Bosni do Prvog svjetskog rata;
- 4.3.10. objasni osnivanje države Albanije.

4.4. CRNA GORA OD 1852. DO 1914. GODINE

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 4.4.1. objasni prestanak vladikata i osnivanje nasljedne knjaževine Crne Gore;
- 4.4.2. shvati prilike u Crnoj Gori pod vlašću Danila Petrovića-Njegoša;
- 4.4.3. razumije Zakonik Danila I;
- 4.4.4. razumije vladavinu Nikole I Petrovića-Njegoša;
- 4.4.5. razumije priznanje nezavisne Crne Gore na Berlinskome kongresu 1878. godine;
- 4.4.6. objasni teritorijalno širenje Crne Gore i izlask na Jadransko more;
- 4.4.7. razumije Opšti imovinski zakon, Ustav Crne Gore i početak parlamentarnoga života;
- 4.4.8. objašnjava Ustav Sinoda Crnogorske pravoslavne crkve;
- 4.4.9. shvata značaj proglašenja Kraljevine Crne Gore;
- 4.4.10. vrednije ulogu Crne Gore u Prvome i Drugome balkanskom ratu.

5. SAVREMENO DOBA

5.1. SVIJET OD POČETKA PRVOGA DO POČETKA DRUGOGA SVJETSKOG RATA

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 5.1.1. odredi uzroke i povod za izbijanje I Svjetskog rata;
- 5.1.2. identifikuje zaraćene strane i istakne njihove ratne ciljeve;
- 5.1.3. navodi najznačajnije bitke u I Svjetskom ratu;
- 5.1.4. razumije karakter I Svjetskog rata;
- 5.1.5. objasni promjene u Japanu, Kini i Africi;
- 5.1.5. uporedi sličnosti i razlike između Februarske i Oktobarske revolucije;
- 5.1.6. navodi najvažnije odluke Pariske mirovne konferencije;
- 5.1.7. razumije razloge osnivanja Društva naroda i njegovu organizaciju;
- 5.1.8. navodi različite društvene sisteme u Evropi između dva svjetska rata;
- 5.1.9. definiše osnovnih karakteristika društvenih sistema u Evropi između dva svjetska rata;
- 5.1.10. razumije specifičan položaj Albanije i Albanaca između dva Svjetska rata.

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

5.2. CRNA GORA I JUGOSLOVENSKE ZEMLJE OD POČETKA PRVOGA DO POČETKA DRUGOG SVJETSKOG RATA

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 5.2.1. objasni razloge stupanja Crne Gore u Prvi svjetski rat;
- 5.2.2. upozna glavne operacije crnogorske vojske u Prvome svjetskom ratu;
- 5.2.3. sazna o ratnim operacijama srpske vojske;
- 5.2.3. razumije pojavu ideje jugoslovenstva;
- 5.2.4. upozna stanje u jugoslovenskim zemljama koje su ušle u sastav Jugoslavije;
- 5.2.5. uputi se u stvaranje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca;
- 5.2.6. zna o političkom i ekonomskom stanju u Kraljevini;
- 5.2.7. upozna se s Kraljevinom Jugoslavijom (1929–1941);
- 5.2.8. analizira ukidanje samostalne države Crne Gore i autokefalne Crnogorske pravoslavne crkve;
- 5.2.9. objasni sudbinu crnogorske vojske, komitskog pokreta i Božićne pobune;
- 5.2.10. stekne sliku o položaju Crne Gore u novoj jugoslovenskoj državi;
- 5.2.11. tumači položaj Crne Gore u Zetskoj Banovini.

5.3. DRUGI SVJETSKI RAT I SAVREMENI SVIJET

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 5.3.1. identifikuje uzroke za izbijanje Drugog Svjetskog rata;
- 5.3.2. istakne ratne ciljeve zaraćenih strana;
- 5.3.3. vrednuje značaj Atlantske povelje;
- 5.3.4. navede najznačajnije frontove i bitke Drugog svjetskog rata;
- 5.3.5. analizira položaj civilnog stanovništva u Drugom svjetskom ratu.
- 5.3.6. razumije razloge osnivanja OUN i njenu organizaciju;
- 5.3.7. navodi vojno - političke blokove poslije II Svjetskog rata i navodi njihove ciljeve;
- 5.3.8. objasni proces dekolonizacije i neokolonijalizma;
- 5.3.9. navodi nove oblike evropskih integracija;
- 5.3.10. shvati smisao globalizacije.

5.4. CRNA GORA I JUGOSLAVIJA U DRUGOM SVJETSKOM RATU

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 5.4.1. razumije okupaciju i podjelu Jugoslavije;
- 5.4.2. analizira borbu jugoslovenskih naroda protiv okupatora;
- 5.4.3. informiše o kvislinškim pokretima i režimima u Jugoslaviji;
- 5.4.4. ocijenjuje karakter rata u Jugoslaviji;
- 5.4.5. razumije revolucionarnu promjenu vlasti u Jugoslaviji.
- 5.4.6. analizira značaj Trinaestojulskog ustanka;
- 5.4.7. objasni osnovne karakteristike italijanskog okupacionog sistema u Crnoj Gori;
- 5.4.8. analizira značaj osnivanja ZAVNO za Crnu Goru i Boku;
- 5.4.9. shvate značaj nastanka Narodne Republike Crne Gore 1945. godine i njena uključivanja u jugoslovensku državnu zajednicu republika.
- 5.4.10. kritički procijeni ljudske i materijalne gubitke Crne Gore u Drugom svjetskom ratu.

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

5.5. CRNA GORA U JUGOSLAVIJI I NASTANAK NEZAVISNE CRNE GORE

Ispitni ciljevi

Učenik/ca pokazuje da umije da:

- 5.5.1. upozna političku organizaciju SFRJ i položaj Crne Gore u njoj;
- 5.5.2. objasni ekonomski i kulturni razvoj SFRJ;
- 5.5.3. analizira politički položaj Jugoslavije u svijetu;
- 5.5.4. objasni uzroke sloma socijalizma i raspada SFRJ;
- 5.5.5. razumije ekonomski i kulturni razvoj Crne Gore u Jugoslaviji;
- 5.5.6. objasni položaj Crne Gore u SR Jugoslaviji i Državnoj zajednici sa Srbijom;
- 5.5.7. analizira osnovne uzroke i težnje za državnim osamostaljenjem Crne Gore;
- 5.5.8. razumije istorijski značaj Referenduma 21. maja 2006. godine i stvaranja nezavisne i međunarodno priznate države Crne Gore.

6. PRIMJER TESTA SA SHEMOM ZA BODOVANJE

U SLJEDEĆIM ZADACIMA ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TAČNOG ODGOVORA. PRENESITE ODGOVOR U LIST ZA ODGOVORE. TAKO ŠTO ĆETE ZNAKOM X OZNAČITI SAMO JEDAN OD PONUĐENA ČETRI ODGOVORA.

1. Spartu je osnovalo grčko pleme:

- A) Ahajci
- B) Dorci
- C) Eolci
- D) Jonci

1. bod

2. Teritorije koje su Rimljani osvojili bile su organizovane kao.

- A) Nove države
- B) Provincije
- C) Republike
- D) savezničke države

1. bod

3. Pad Zapadnog Rimskog Carstva bio je:

- A) 276 god.
- B) 376 god.
- C) 476 god.
- D) 576 god.

1. bod

4. Carstvo koje su osnovali Krstaši nakon četvrtog krstaškog rata zvalo se:

- A) Latinsko
- B) Nikejsko
- C) Osmansko
- D) Persijsko

1. bod

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

5. Najznačajni spomenici srednjovjekovne bosanske države bili su:

- A) Crkve
- B) Manastiri
- C) Stećci
- D) Džamije

1. bod

6. Humanizam i renesansa nastali su u:

- A) Italiji
- B) Engleskoj
- C) Njemačkoj
- D) Španiji

1. bod

7. Osnivač dinastije Petrovića bio je:

- A) Vladika Danilo
- B) Vladika Vasilije
- C) Vladika Petar I
- D) Knjaz Danilo

1. bod

8. Stega je:

- A) ugovor između Crnogoraca i Osmanlija
- B) Crnogorska skupština
- C) zakletva Crnogoraca i Brđana
- D) organ vlasti u Crnoj Gori

1. bod

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

9. Koji rat se završava Pariškim mirom 1856. godine?

- A) Baltički rat
- B) Grčki rat
- C) Korzikanski rat
- D) Krimski rat

1. bod

10. Crna Gora je dobila prvi ustav:

- A) 1805
- B) 1810
- C) 1905
- D) 1910

1. bod

11. Majskim prevratom na vlast u Srbiji dolaze:

- A) Karađorđevići
- B) Klonimirovići
- C) Nemanjići
- D) Obrenovići

1. bod

12. Ratni ciljevi Srbije u I Svjetskom ratu objelodanjeni su izjavom vlade i Narodne skupštine. Ova izjava je poznata kao :

- A) Beogradska deklaracija
- B) Krfska deklaracija
- C) Niška deklaracija
- D) Ženevska deklaracija

1. bod

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

13. Kraljevina SHS /Jugoslavija / imala je brojne probleme .Koji je od njih bio najveći?

- A) kulturni
- B) nacionalni
- C) privredni
- D) socijalni

1. bod

14. Koliko članica danas broji Evropska Unija?

- A) 23
- B) 25
- C) 27
- D) 29

1. bod

15. U procesu raspadanja Jugoslavije, devedesetih godina prošlog vijeka, došlo je i do ratnih sukoba. Koji Hrvatski grad je imao najveće materijalne i ljudske gubitke?

- A) Dubrovnik
- B) Osijek
- C) Sisak
- D) Vukovar

1. bod

U SLJEDEĆIM ZADACIMA SVAKOM POJMU U LIJEVOJ KOLONI MOŽETE PRIDRUŽITI SAMO JEDAN POJAM IZ DESNE KOLONE. NA LISTU ZA ODGOVORE TREBA UZ BROJ KOJI OZNAČAVA POJAM U LIJEVOJ KOLONI OBILJEŽITI ZNAKOM X SLOVO TAČNOG ODGOVORA IZ DESNE KOLONE. PAZITE, JEDAN ODGOVOR NA DESNOJ STRANI JE VIŠAK!

16. Povežite!

1) Apolon	A) bog groma i oluje
2) Ares	B) bog mudrosti
3) Hermes	C) bog rata
4) Zevs	D) bog sunca
	E) bog trgovine

4. boda

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

17. Povežite odgovarajuće moreplovce sa odgovarajućim otkrićima.

1. Magelan	A) Amerika
2. Kolumbo	B) Australija
3. Vasco de Gama	C) Put oko svijeta
	D) Pomorski put za Indiju

3. boda

18. Poveži političke stranke u Kraljevini SHS sa njihovim liderima.

1. Hrvatska seljačka stranka	A) Ljubomir Davidović
2. Jugoslovenska demokratska stranka	B) Antun Korošec
3. Narodna radikalna stranka	C) Nikola Pašić
4. Slovenačka ljudska stranka	D) Puniša Račić
	E) Stjepan Radić

4. boda

PAŽLJIVO PROČITAJTE NAVEDENE TVRDNJE I ODREDITE DA LI SU TAČNE (T) ILI NIJESU (N). NA LIST ZA ODGOVORE TREBATE OBILJEŽITI ZNAKOM X JEDAN TAČAN ODGOVOR OD DVA PONUĐENA ODGOVORA.

19. Navedene su tvrdnje iz istorije Egipta.

A) Rijeka Nil se svake godine izliva u istim vremenskim razmacima.	T	N
B) Nome su velike države.	T	N
C) Istorijsko razdoblje u Egiptu počinje pronalaskom pisma.	T	N
D) Egipatsko pismo se naziva klinasto.	T	N

4. boda

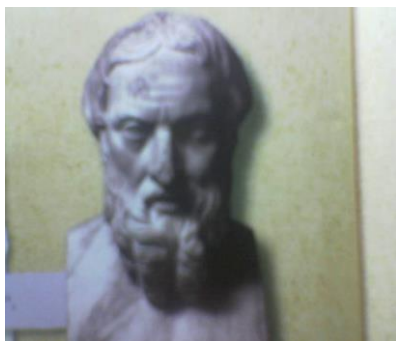
ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

Pitanja otvorenog tipa:

20. Dopuni rečenicu:

Svjedočanstva o ljudskoj prošlosti nazivamo _____.

1. boda

21.

Dopuni rečenicu:

Na slici je prikazan (1) _____ koji se smatra (2) _____.

2. boda

22. Dopuni rečenicu:

Veliki raskol u Hrišćanskoj crkvi dogodio se (1) _____ vijeku. Hrišćanstvo je podijeljeno na (2) _____ i (3) _____ crkvu.

3. boda

23. Dopuni rečenicu:

Pojmovi i događaji: „Bostonska čajanka“, bitka kod Jorktauna i 4. jul vezani su za _____

1. bod

24. Dopuni rečenice:

Prvi poraz Napoleonove snage pretrpjele su od(1) _____, kada je njegova flota poražena u pomorskoj bici kod (2) _____ 1805.

2. boda

25. Poslije pobjede na Martinićima i Krusima počinje proces ujedinjenja Crne Gora i

Brda. Crnoj Gori prvo prilaze 1796. (1) _____ i (2) _____

a kasnije 1830. (3) _____ i (4) _____.

4. boda

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

26. Dopuni rečenice:

Odlukom Berlinskog kongresa Bosna i Hercegovina je (1) _____ od strane Austro - Ugarske.
Austro – Ugarska je izvršila (2) _____ Bosne i Hercegovine 1908. Godine.

2. boda

27. Crnu Goru je u Prvom svjetskom ratu okupirala (1) _____ vojska. Protiv takvog stanja organizovan je oruzani otpor koji se naziva (2) _____ pokret.

2. boda

28. Dopuni rečenicu:

Axmet Zogu poslije gušenja demokratske vlasti 1924, upravlja Albanijom kao (1) _____, a od 1928. kao (2) _____.

2. boda

29. Na traci vremena išrafiraj period srednjeg vijeka.

III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII
-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	------	-----	----	-----	------

1. bod

30. Poredaj hronološkim redom vladare Duklje tako što ćeš pored rednog broja upisati slovo koje se nalazi ispred imena vladara koje odgovara rednom broju.

- A. Vladimir
- B. Mihailo
- C. Petar
- D. Bodin
- E. Vojislav

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

4. boda

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

31. Hronoloskim redom poredjati bitke koje su se odigrale u toku Drugog svjetskog rata

- A) bitka kod El Alamejna
- B) napad na Perl Harbur
- C) iskrcavanje u Normandiji
- D) "bitka celika"

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

3. boda

32. Prema materijalu od kojeg su ljudi pravili oruđa praistorija se dijeli:

A) _____

B) _____

2. boda

33. Kojem stilu grčke arhitekture pripadaju ovi stilovi?

A)

A) _____

B) _____

B)

2. boda

34. Stanovništvo u doba Rimske republike dijelilo se na:

A) _____

B) _____

2. boda

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

35. Pored godine upiši na koji značajan historijski događaj se odnose:

A) 476 _____

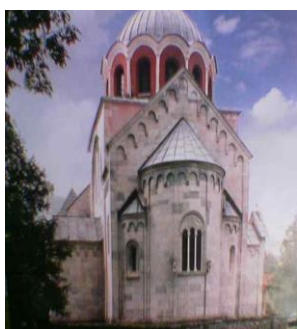
B) 622 _____

C) 1054 _____

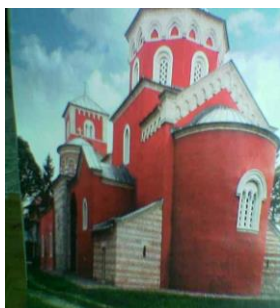
D) 1077 _____

4. boda

36. Navedi čije su zadužbine sledeći manastiri:

A) Studenica _____

B) Žiča _____

C) Sopoćani _____

3. boda

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

37. Usljed različitog privrednog i političkog razvoja Evrope i Sredozemlja izdvojila su se tri kulturna pojasa. Navedi koja.

A) _____

B) _____

C) _____

3. boda

38. Navedite tri najveće sile na Balkanu u XVI i XVII vijeku:

A) _____

B) _____

C) _____

3. boda

39. U toku francuske revolucije formirala su se 2 kluba buržoazije i to:

A) _____

B) _____

2. boda

40. Navedi koji je uzrok za izbijanje Prvog srpskog ustanka i šta je bio povod.

_____.

2. boda

41. Koje organe vlasti je formirao Petar II u Crnoj Gori?

A) _____

B) _____

C) _____

3. boda

42. Koja država je odigrala vodeću ulogu u procesu ujedinjenja Italije?

A) _____

Koja država je odigrala vodeću ulogu u procesu ujedinjenja Italije?

B) _____

2. boda

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

43. Uobicajeno je da bitke u ratu imaju pobjednika. U jednoj od bitaka u Prvom svjetskom ratu obje zaracene strane su se proglasile pobjednikom.

A) Koja je bitka u pitanju? _____

B) Koje zaracene strane su ucestvovala u bici? _____

2. boda

44. Navedi tri države koje su nastale poslije I Svjetskog rata.

A) _____

B) _____

C) _____

3. boda

45. Buduća država biće ustavna parlamentarna monarhija pod vlašću dinastije Karađorđevića, stoji u Krfskoj deklaraciji. Ko je učestvovao u pregovorima, čiji je rezultat bila Krfska deklaracija?

A) _____

B) _____

2. boda

46. Navedi društvene sisteme u nekim zemljama, između dva svjetska rata.

A) Francuskoj _____

B) SSSR _____

C) Italiji _____

3. boda

47. Crna Gora u administrativnoj podjeli Kraljevine SHS/Jugoslavije bila je u sastavu:

A) Od 1922-1929 _____

B) Od 1929-1941 _____

2. boda

48. Drugi svjetski rat imao je u Jugoslaviji brojne specificnosti koje definišu njegov trostruki karakter. Navesti njegove tri najznacajnije karakteristike

A) _____

B) _____

C) _____

3. boda

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

ODGOVORI SA SHEMOM ZA BODOVANJE

1. Pod B) Dorci - 1.bod
2. pod B) Provincije – 1 bod
3. pod C) 476 god. – 1 bod
4. Pod A) Latinsko 1. bod
5. Pod C) Stećci – 1.bod
6. Pod A) Italiji 1.bod
7. Pod A) Vladika Danilo 1. bod
8. Pod C) zakletva Crnogoraca i Brđana
9. Pod D) Krimski rat - 1.bod
10. Pod C) 1905 1. bod
11. Pod A) Karađorđevići
12. Pod C) Niška deklaracija
13. Pod B) nacionalni
14. Pod C) 27
15. Pod D) Vukovar
16. 1-D 1.bod
2-C 1.bod
3-E 1. bod
4-A 1. bod
17. 1-C 1.bod
2-A 1.bod
3- D 1.bod
18. 1-E 1,bod
2-A 1.bod
3-C 1.bod
4-B 1.bod

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

19. A) T - 1 bod;

B) N - 1.bod;

C) T - 1.bod;

D) N - 1.bod .

20. istorijski izvori 1. bod

21. 1- Herodot – 1 bod;

2 - ocem istorije - 1. bod

22. 1 -XI – 1. bod;

2 – katoličku(rimokatoličku- zapadnu) -1 bod;

3 - pravoslavnu (istočnu) i obratno na drugoj i trećoj liniji.

23. Rat za nezavisnost (stvaranje SAD-a) 1.bod

24. 1- Velike Britanije (prihvata se i Engleske) 1. bod

2- Trafalgara 1. bod

25. 1.- Bjelopavlići 1. bod

2. – Piperi 1.bod

3. – Morača 1. bod

4. – Rovca 1. bod

26. 1- okupirana 1. bod

2. aneksiju 1. bod

27. 1- austro-ugarska 1. bod

2.- komitski 1.bod

28. 1- predsjednik vlade 1.bod

2- kraj 1.bod

29. Odgovor nosi 1.bod

III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII
-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	------	-----	----	-----	------

30. 1. C; 2.A; 3.E; 4.B; 5.D;

Za jedan tačan odgovor jedan bod; za dva tačna odgovora dva boda za tri tačna odgovora tri boda; za četiri ili pet tačnih odgovora četiri boda.

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

31. 1-B; 2-A; 3-D; 4-C

Za jedan tačan odgovor 1. bod , za dva tačna odgovora 2. Boda, za tri i četiri tačna odgovora 3. Boda.

32. A) kameno doba - 1.bod

B) metalno doba - 1. bod

33. A) jonski - 1 bod

B) korintski – 1 bod

34. A) patriciji – 1 bod;

B) plebejci – 1 bod;

Redosljed nije bitan.

35. A) Pad Zapadnog r. carstva 1 bod

B) Prelazak muhameda iz Meke u Medinu (početak islama) 1 bod

C) Podjela hrišćanske crkve 1bod

D) Mihailo se krunisao za kralja ili Zeta je postala kraljevina 1 bod

36. A) Stefan Nemanja 1 bod

B) Stefan Prvovjenčani 1 bod

C) Uroš I 1 bod

37. A. Zapadno evropski 1 bod

B. Istočno evropski 1 bod

C. Islamsko arapski 1 bod

38. A) Hazburško carstvo (Austrija) 1.bod

B) Osmansko carstvo (Turska) 1. Bod

C) Mletačka Republika (Venecija) 1. Bod

Redosled nije bitan.

39. A) Jakobinci 1. bod

B) Žirondinci 1. bod

Redosled nije bitan.

40. Uzrok težak položaj srpskog stanovništva u Beogradskom pašaluku, - 1.bod

Povod sječa kneževa - 1.bod

ISPITNI KATALOG - ISTORIJA

41. A) Senat 1. bod

B) Gvardiju 1. bod

C) Perjanike 1. bod

42. A) Pijemont - 1. bod

B) Pruska - 1.bod

43. A) kod Jitlanda 1.bod

B) Velika Britanija(Engleska) i Njemačka 1. bod

44. Mogući odgovor: Litvanija, Letonija, Estonija, Finska, Poljska, Čehoslovačka, Austrija, Mađarska, Kraljevina SHS/ Jugoslavija

45. A) Jugoslovenski odbor 1. bod

B) srpska vlada 1. bod

Redosled nije bitan.

46. A) građanska- demokratija 1.bod

B) socijalizam 1. bod

C) fašizam 1. Bod

47. A) Zetske oblasti

B) Zetske banovine

48. A) Antifašistički rat 1.bod

B) građanski rat 1. bod

C) socijalistička revolucija 1. Bod

Redeosled nije bitan.

7. LITERATURA

Milada Kasumović, Goran Marković, **Istorija za VI razred**, Podgorica 2006. god.

Radovan Popović, Dragan Miranović, **Istorija za VII razred**, Podgorica 2007. god.

Živko Andrijašević, Sait Šabotić, Dragutin Papović, Slobodan Draobnjak, **Istorija za VIII razred**, Podgorica, 2008. god.

Slavko Burzanović, Jasmina Đorđević, **Istorija za IX razred**, Podgorica 2009. god.